

Mestres de pel·lícula

Fitxa de la pel·lícula "El nen de la bicicleta" adreçada als alumnes

Fitxa tècnica

Títol original: *Le gamin au vélo.*

Durada: 1h i 24 minuts

País i any de producció: Bèlgica, 2011.

Direcció: Jean-Pierre i Luc Dardenne.

Interpretació: Cécile de France, Thomas Doret, Jérémie Renier, Fabrizio Rongione, Egon di Mateo.

De què va la pel·lícula?: en Cyril viu temporalment en un centre d'acollida. No sap on és el seu pare. Desemparat, però tenaç, el busca sigui com sigui. Perquè en el fons el que necessita trobar és l'afecte que li falta. El seu món està trencat. Li costa expressar les emocions, tot el rebombori que viu per dins provoca que es bloquegi, que li costi riure i plorar. La violència i les ganes de fugir, de córrer, d'allunyar-se, s'acaben convertint en una necessitat. Però coneixerà la Samantha, una perruquera que l'acollirà els caps de setmana i que s'anirà convertint en una llum d'esperança. En la possibilitat d'apropar-se a la realitat de què fugia. Cyril, amb la seva bicicleta, pedaleja entre la vulnerabilitat dels petits i dels grans..

El convidat: Jaume Cela és mestre i escriptor. Va ser director de l'Escola Bellaterra i ha tingut un paper rellevant a l'Associació de Mestres Rosa Sensat. L'any 2008 va rebre la Creu de Sant Jordi. Ha escrit llibres com *Tu m'aprens. Memòria i oblit d'un aprenent de mestre* (2011), *Quadern de dilluns* (2013) i *Apunts d'un aprenent de mestre greument jubilat* (2015).

Cursos recomanats: 6è de primària, ESO, batxillerat o cicles formatius.

Continguts que es treballen

Aquesta fitxa ha estat creada per l'equip de Catorze amb la voluntat d'estimular entre els alumnes un debat ric, engrescador i obert que ens ajudi a educar millor. Els continguts principals que treballarem a través de la pel·lícula *El nen de la bicicleta*, així com de les reflexions i interpretacions recollides durant la sessió del cicle *Mestres de pel·lícula*, són:

- L'ètica.
- La resiliència.
- La perseverança.
- La diferència entre les bones pràctiques i el discurs.
- La diferència entre vigilar i confiar.
- Com l'educació es basa en establir relacions i en estimar.
- La diferència entre ser i ser-hi.
- La importància del treball en equip.
- La importància de fer una escolta atenta, que vagi més enllà de les paraules.
- Entendre la complexitat i les motxilles emocionals que sovint carreguen les persones.

Indicacions didàctiques per al professorat

En primer lloc, hauríem de **contextualitzar** la pel·lícula. On i quan està passant, i quins són els temes que hi treballem. D'entrada, és una oportunitat per parlar sobre els centres d'acollida, des de la funció social que fan fins a plantejar-nos com hi viuen els nens.

Podríem organitzar diversos debats a partir de les preguntes suggerides en aquesta fitxa: unes estan preparades per ser qüestionades abans de veure la pel·lícula, i les altres, després. En el darrer apartat, les preguntes es concreten en escenes. Al mateix temps, hauríem d'estimular que els alumnes es plantegin nous dubtes i interrogants.

La **conversa** seria una manera d'encaminar-ho. Sense presses, tranquil·lament. Veient que **el coneixement sempre es va ampliant. Com a mestres hem de facilitar que parlin, que aprenguin a resumir el que expliquen, i que ho sàpiguen compartir.**

Per altra banda, els mestres hem de fer de guies perquè els alumnes aprenguin a **interpretar el llenguatge cinematogràfic des d'un esperit crític.** Podríem plantejar preguntes com: per què el director ens ha mostrat aquesta imatge i no una altra? Per què la càmera l'ha dirigida aquí i no allà? Com ha aconseguit en aquesta escena que ens emocionem?

Cal tenir present que sovint el cinema s'acosta molt a la realitat. Podem sentir-nos molt implicats en el que està passant perquè és possible que en alguns aspectes s'assembli al que estem vivint. A través de la pel·lícula és més **fàcil identificar-nos, emocionar-nos i establir vincles d'empatia.**

Aquesta pel·lícula pot servir per plantejar diversos debats. El principal giraria al voltant d'aquesta pregunta: per què la Samantha acull en Cyril? Al voltant d'aquest interrogant ens podríem plantejar què sent en Cyril en determinades escenes. Per què a vegades actua des de la violència i sobretot, quina importància té sentir-se estimat.

Abans de veure la pel·lícula, què en penses, d'això?

Et suggerim una sèrie de preguntes per estimular el debat previ al visionat de la pel·lícula:

Què faries si apareix un nen embalat i se't llança als braços?

Què esperem dels nostres pares? I dels nostres mestres?

Per què són importants els nostres pares? I els nostres mestres?

Què creus que és allò més important que necessiten els alumnes?

Què creus que pot provocar a un nen la falta d'amor?

Creus que els pares i els mestres han d'explicar-te la veritat sobre tot allò que et toca de prop o hi ha coses que t'han d'amagar?

Què en saps dels centres d'acollida?

Si un nen té traumes des de petit, com creus que el pot ajudar el seu voltant a sortir-se'n?

Què vol dir la paraula resiliència? Per què creus que pot ser important?

I després?

Et suggerim una sèrie de preguntes per estimular el debat previ al visionat de la pel·lícula:

En Cyril és un nen bo o dolent? Per què?

Quin creus que és el personatge que sap escoltar millor. Per què?

Què fa el pare d'en Cyril pel seu fill? Creus que el vol protegir?

Quina diferència hi ha entre l'acollida que li fa la Samantha i la que li fa en Wes (el noi que fa de camell)?

Per què creus que en Cyril sempre fuig del centre i en canvi acaba tornant amb la Samantha?

Per què en Cyril s'autolesiona en comptes d'explicar el que li passa?

En quines escenes podem entendre què li passa a en Cyril sense que ell estigui parlant, és a dir, a través del llenguatge no verbal?

Què necessita en Cyril, més enllà de trobar el pare?

Si fossis company d'en Cyril, com podries ajudar-lo?

Creus que la Samantha seria bona mestra? I el pare d'en Martin? Per què?

Podem aprendre molt de la Samantha, però què pot aprendre ella d'en Cyril?

Quina funció fa la música en aquesta pel·lícula?

Explica què simbolitza per a en Cyril cadascun d'aquests espais: la carretera, el bosc, la perruqueria, el centre, el cotxe i el restaurant.

Després de mirar aquesta pel·lícula, com creus que podem solucionar un problema a classe quan hi ha un ambient conflictiu?

Per què creus que en Cyril gairebé en totes les escenes va vestit de vermell? En quin moment porta una samarreta blava? Què podria simbolitzar?

Quines semblances pot haver entre aquesta pel·lícula i Pinotxo?

Escenes per reflexionar

T'oferim una selecció d'escenes amb preguntes que conviden a reflexionar, a suggerir noves idees i a enriquir un possible debat.

1. Quan en Cyril es llança als braços de la Samantha, sense conèixer-la. Què faries si algú se't llançés als braços d'aquesta manera? Quan algú et demana ajuda accedeixes amb aquesta rapidesa?

2. Les escenes en què en Cyril busca desesperadament el seu pare. Per què creus que el seu pare no assumeix les seves responsabilitats? Com afecta a en Cyril el fet que el seu pare no doni la cara i s'inventi excuses?

3. L'escena en què la Samantha i en Cyril tornen en cotxe, després que el pare no acceptés les seves responsabilitats. Com creus que se sent en Cyril? Si estiguessis al seu costat, com actuaries en aquest moment?

4. L'escena en què en Wes (el noi que fa de camell) capta l'atenció d'en Cyril. Per què creus que en Cyril li fa tant de cas? Què fa en Wei per atraure la seva atenció? Creus que el manipula? Què li diries a en Cyril?

5. L'escena en què en Mourad convida en Cyril al cinema, i ell diu que no vol anar-hi. Per què creus que prefereix anar amb en Wes que amb en Mourad?

6. L'escena en què en Cyril agradeix la Samantha. Creus que la seva intenció era fer-li mal? Per què creus que li costa tant explicar el que li passa o com se sent?

7. L'escena en què en Cyril s'escapa, la Samantha veu que no se'n surt, es posa a plorar i truca al centre. Quina és la funció del centre d'acollida en aquesta pel·lícula? La Samantha se sap responsabilitzar d'en Cyril? Com ho demostra?

8. L'escena en què el pare d'en Martin, després que el seu fill ataqués en Cyril, li diu: "direm que ha estat ell, amagarem la pedra." Què en penses de la reacció del pare? Com educa el seu fill? Per què la Samantha no protegeix en Cyril de la mateixa manera?

9. Les escenes en què apareix la bicicleta. Què simbolitza per a en Cyril la bicicleta? Per què al final pedaleja tranquil·lament sense escapar-se?

10. L'escena en què després de caure de l'arbre i desmaiar-se, en Cyril s'aixeca i se'n va tranquil·lament cap a casa. En el llenguatge del cinema, què vol dir deixar un final obert? Com interpretes el final de la pel·lícula?